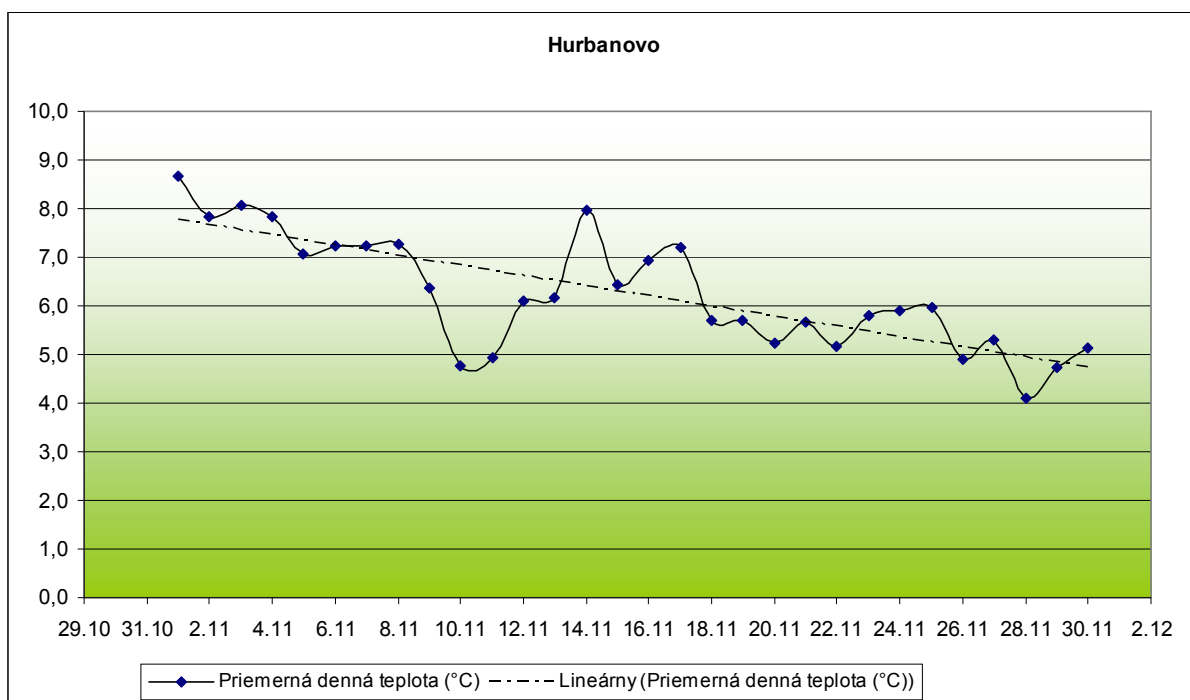
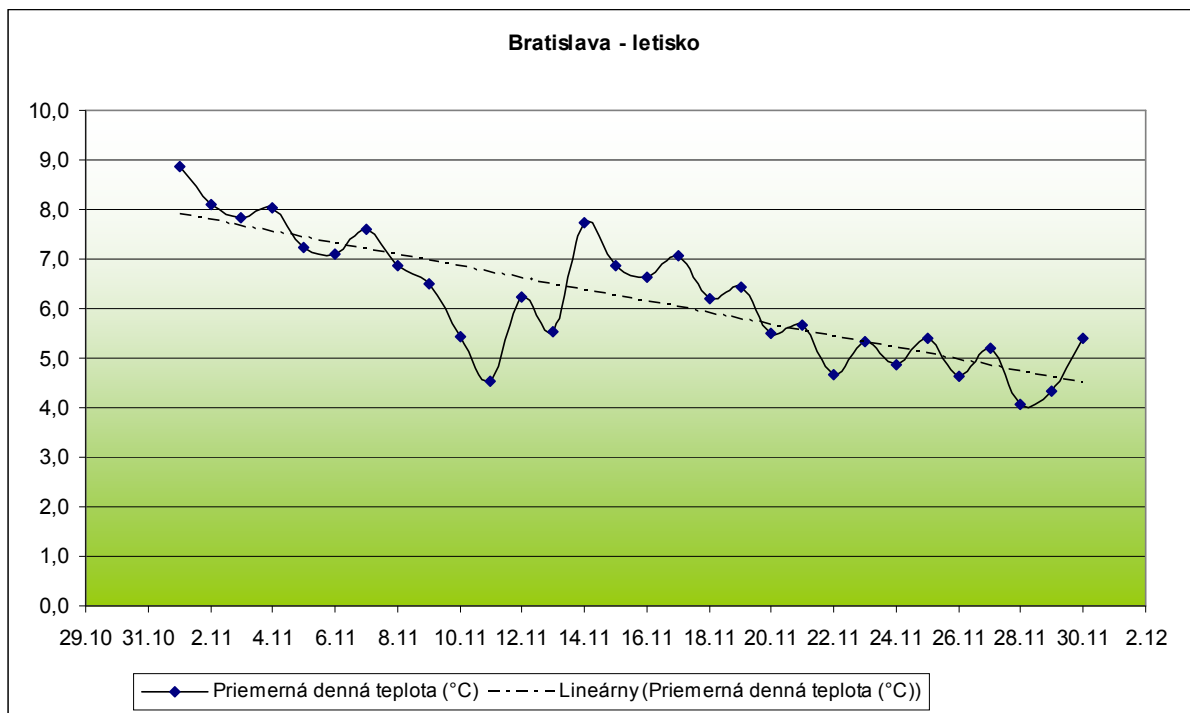
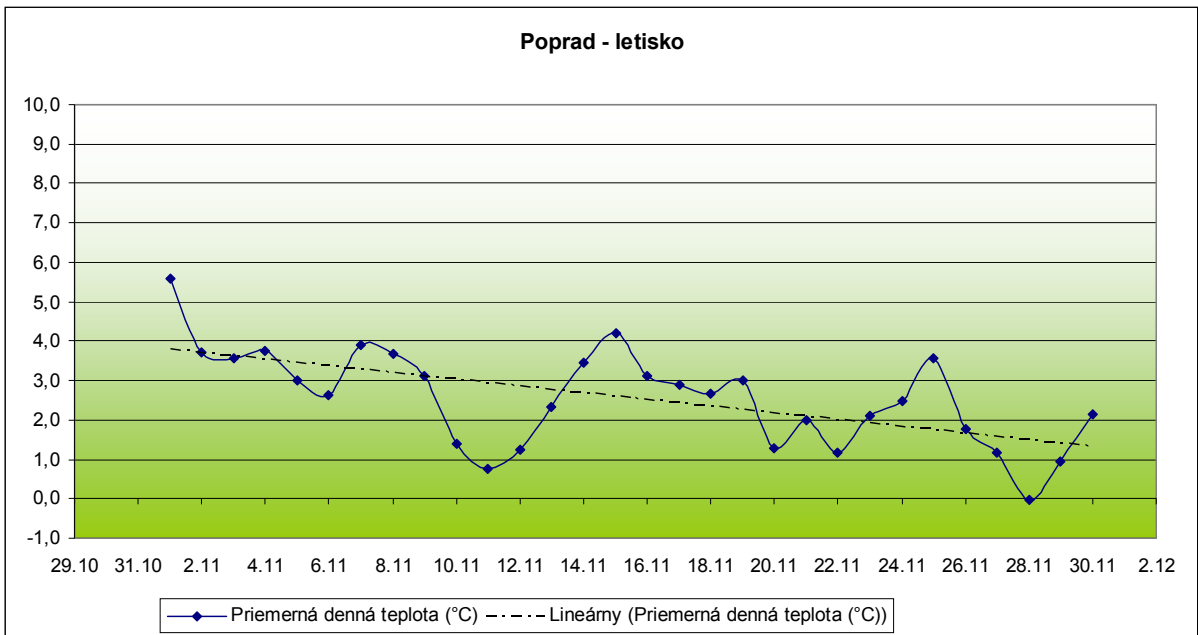
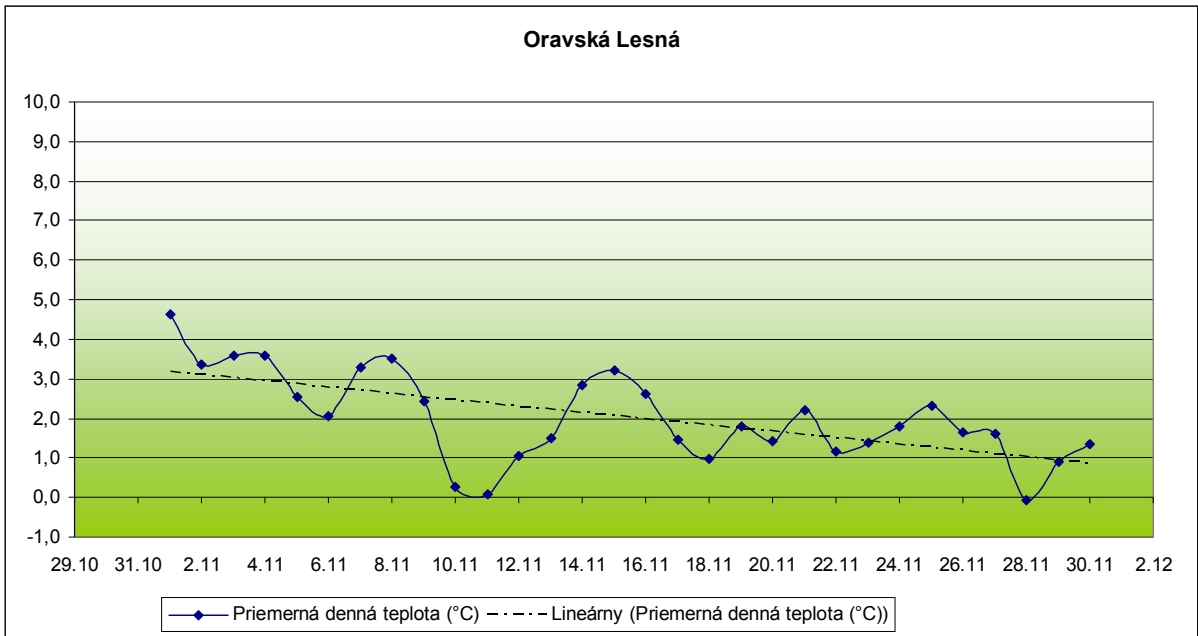
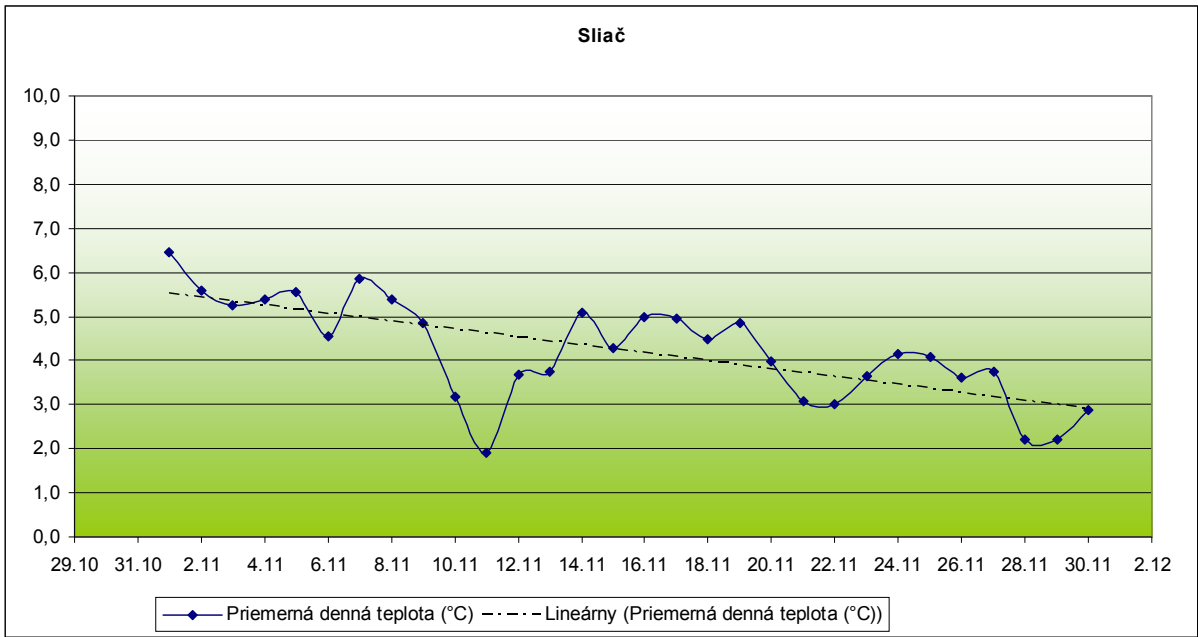
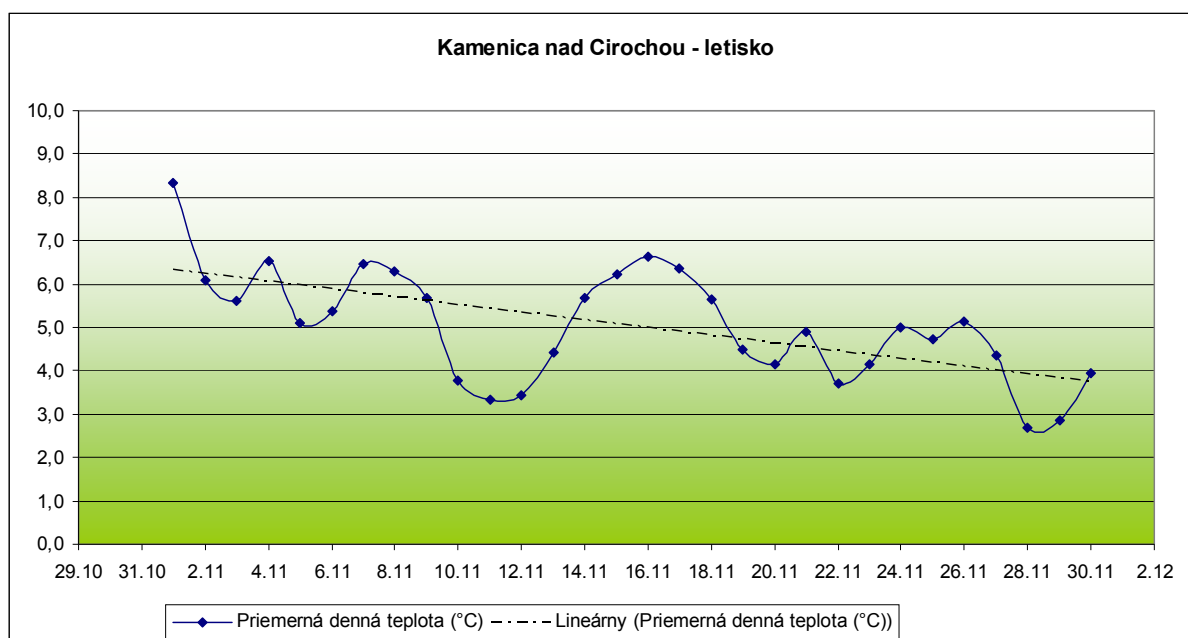
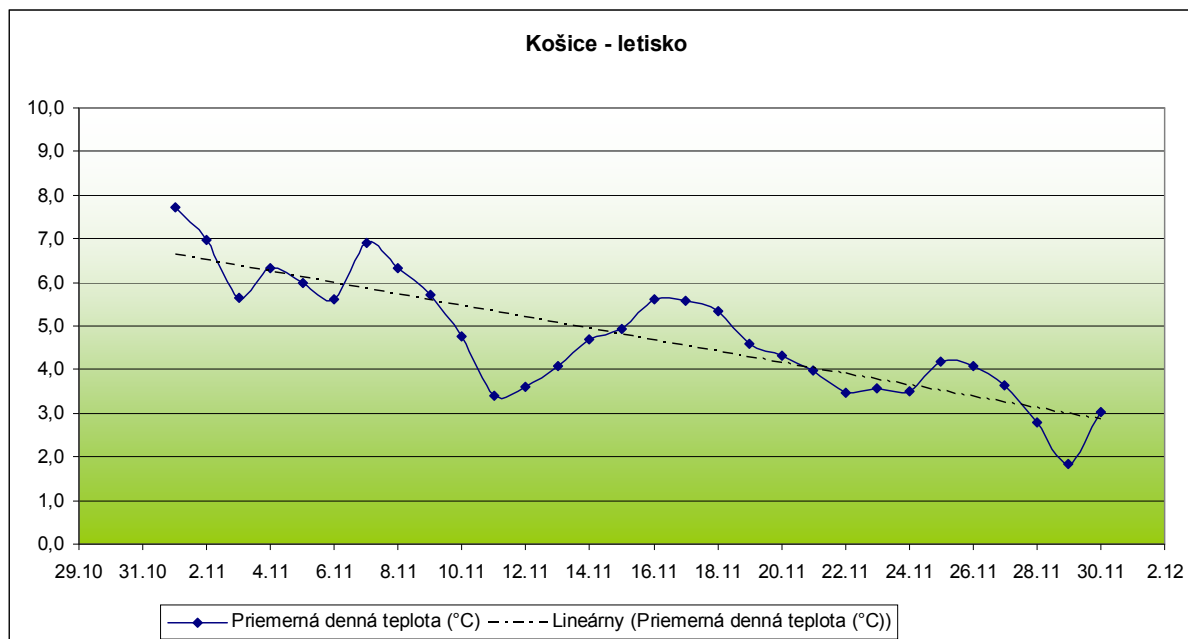

Novembrové teploty

November je jedenásty mesiac v gregoriánskom kalendári. Jeho pôvod pochádza zo starého rímskeho kalendára, a pôvodne to bol deviaty (lat. *novem* = deväť) mesiac. Pre novembrové počasie sú charakteristické hmly a nízka oblačnosť. Keď je veľa oblačnosti, aj so zrážkami, v noci sa tak výrazne neochladzuje (zväčša je bez mrazov) a cez deň slnko nepresvieti cez oblaky až na zem a zostane chladnejšie. To vystihuje pranostika: „*novembrové slnko na zem nevidí*“. Na zhodnotenie oteplenia koncom novembra sme spracovali údaje zo 7. klimatologických staníc na Slovensku za posledných 10 rokov, a to konkrétne údaje o priemernej dennej teplote vzduchu.

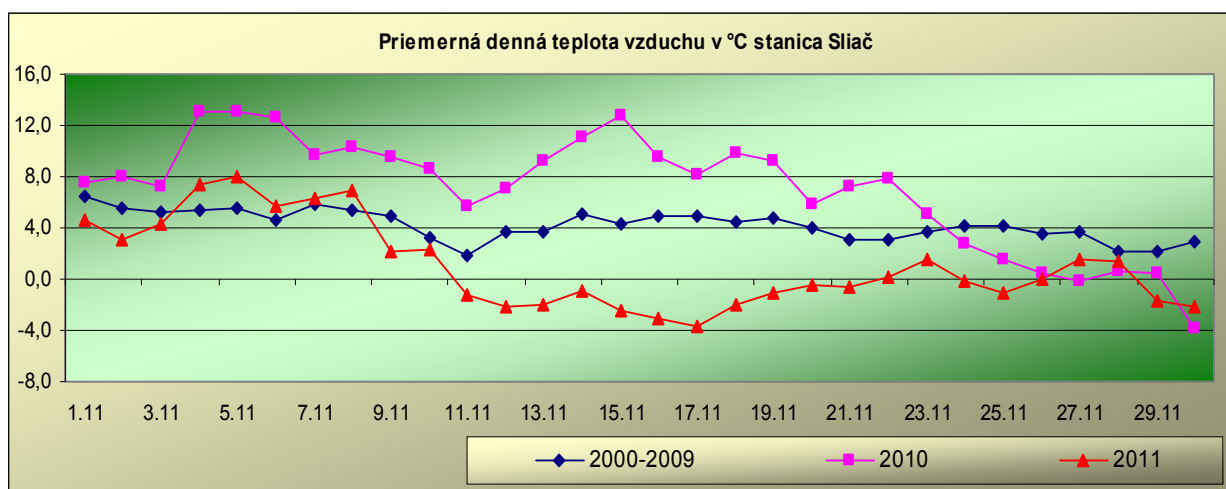
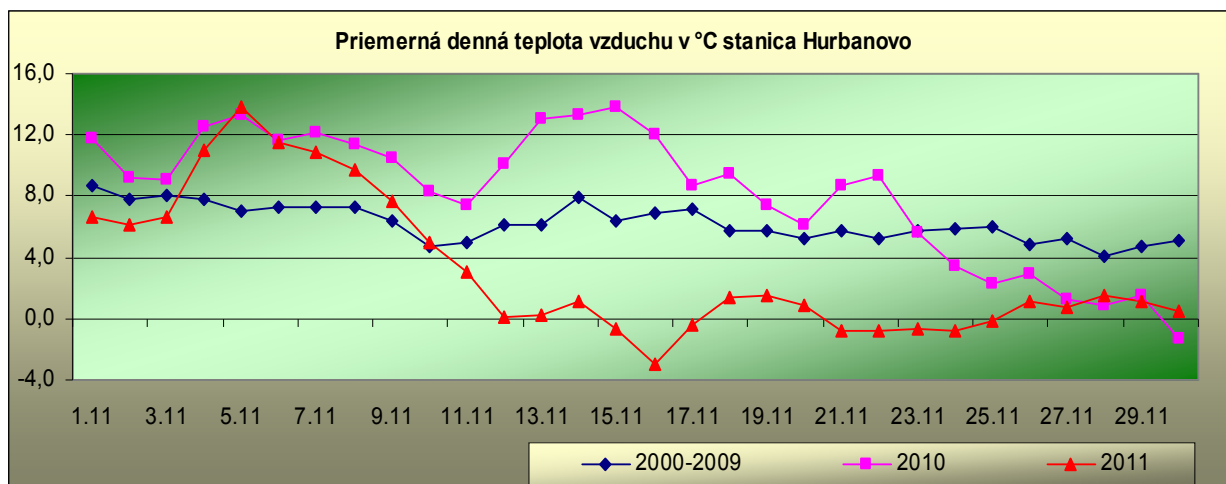
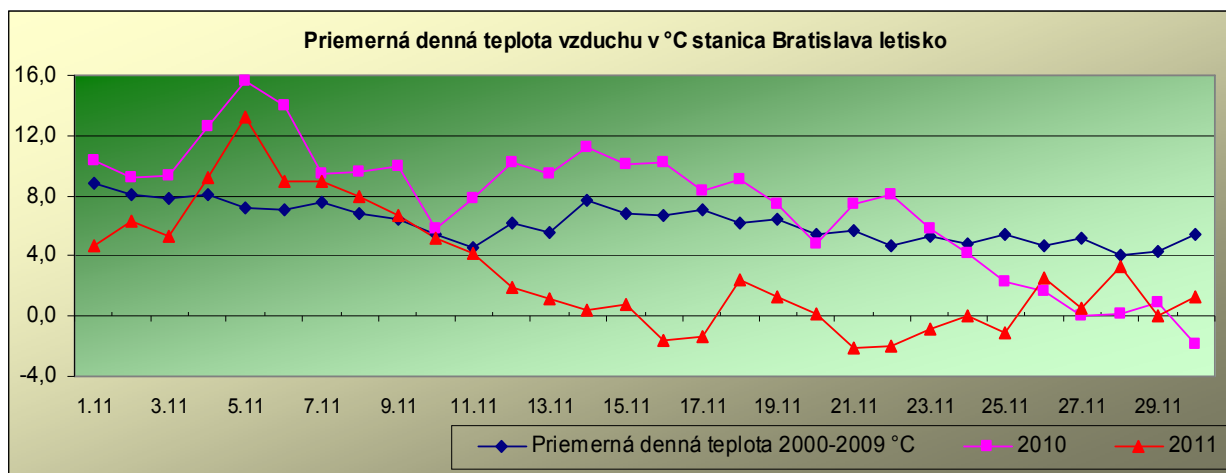

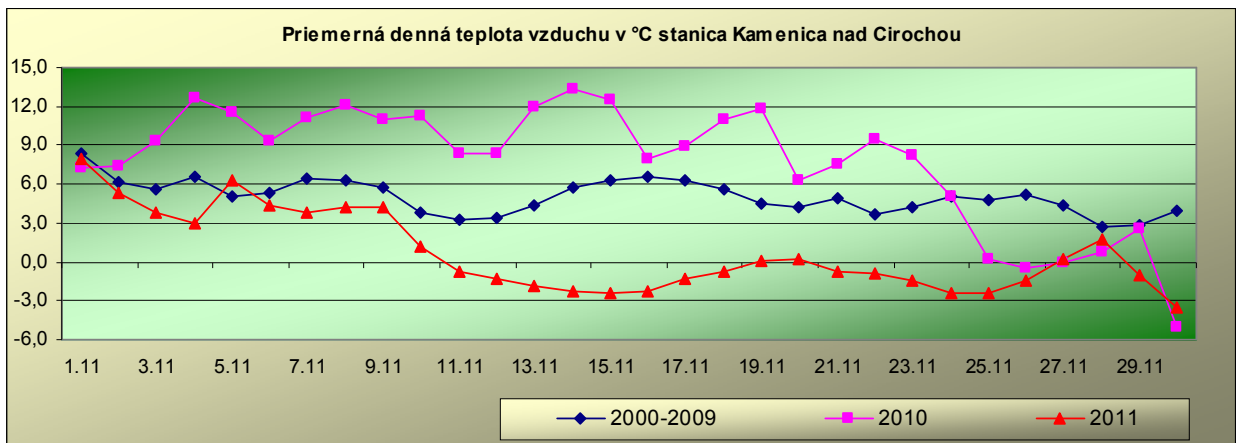
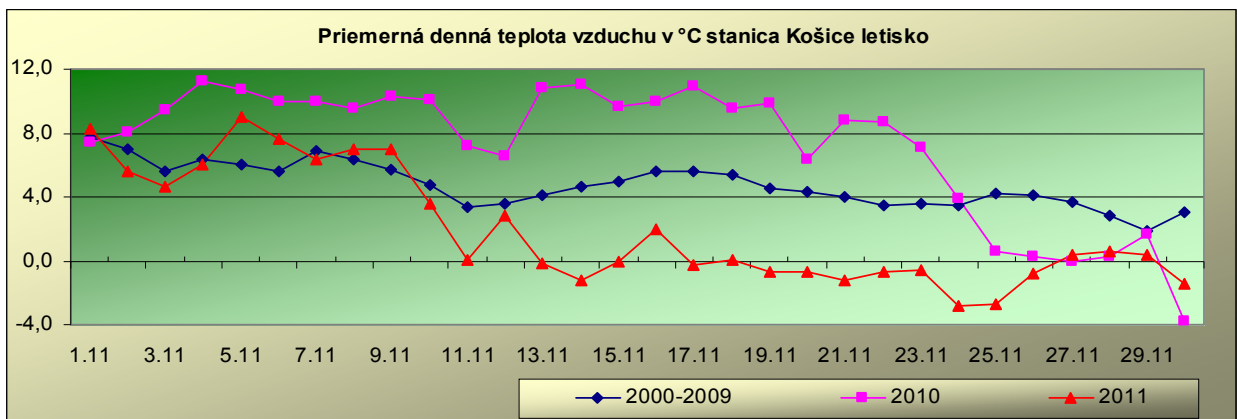
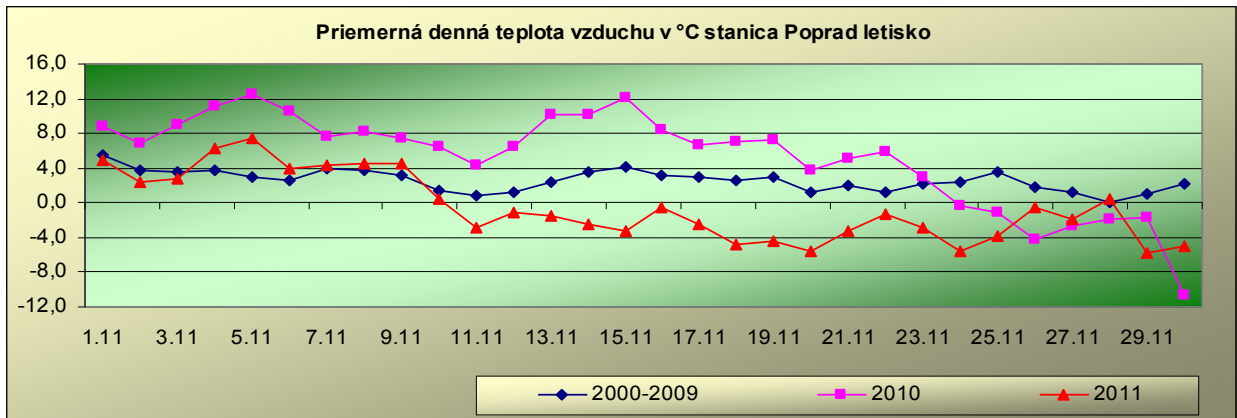
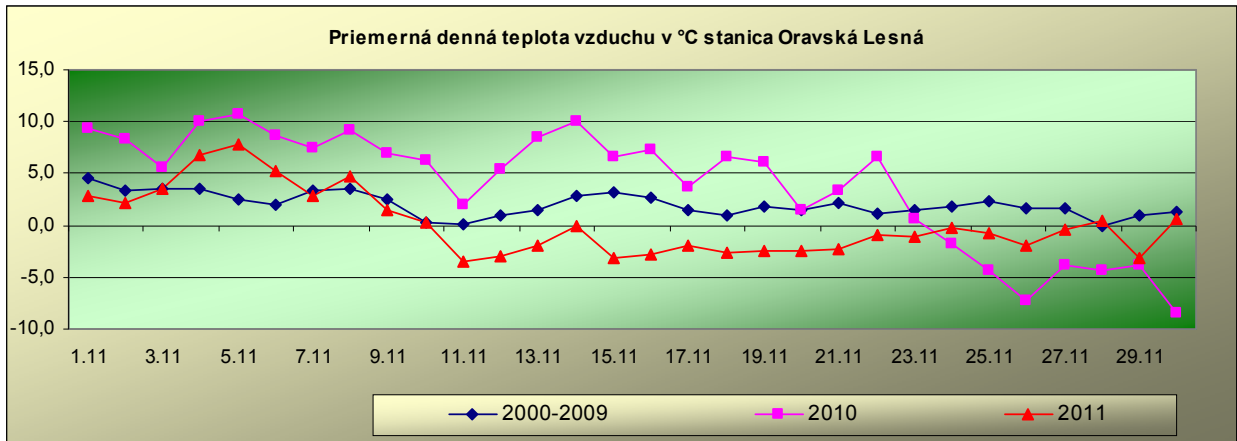

Z grafického spracovania vyplynul klesajúci trend teploty vzduchu v priebehu mesiaca november na všetkých hodnotených staniciach, čo je prirodzené pre dané ročné obdobie. Významné je ochladenie 11. novembra na Martina, tento deň sa spája s pranostikami: „*Svätý Martin chodí na bielom koni*“, „*od sv. Martina zahreje len perina*“. Pokiaľ ide o sneženie na Martina, v nížinných polohách Slovenska môže ísť o prvý sneh počas roka, ktorý sa spravidla rýchlo roztopí, vo vyšších nadmorských výškach je na Martina už súvislá snehová pokrývka. Známa pranostika sa viaže ku Kataríne (25.11.), ktorá ak *je na ľade, Vianoce sú na blate*. Aj z nášho spracovania desaťročia 2000-2009 vyplynulo, že teploty vzduchu po Kataríne klesajú, a mierne oteplenie v posledné novembrové dni môžeme dať do súvislosti s pranostikou na 30. 11.: „*Na svätého Ondreja ešte sa nám ohreje.*“ Tento nárast teploty by vysvetľoval fakt, že v zimnom období sú na rovnakej zemepisnej šírke oceány teplejšie ako kontinenty, kde príčinou je nerovnomerné ohrievanie vody a pevniny.

Novembrové teploty - aktualizácia 2010 a 2011

Pri aktualizácii singularity *Novembrové teploty* sme spracovali priemerné denné teploty vzduchu za obdobie od 1.11. do 30.11. v rokoch 2010 a 2011 a porovnali ich s predchádzajúcim zhodnotením z rokov 2000 až 2009. K hodnoteniu sme vybrali 7 klimatických staníc: Bratislava - letisko, Hurbanovo, Sliach, Oravská Lesná, Poprad, Košice - letisko a Kamenica nad Cirochou.

Pri porovnaní priemerných denných teplôt v roku 2010 s obdobím 2000 až 2009 sa potvrdil klesajúci trend, čo je pre dané obdobie prirodzené. Rok 2010 bol teplejší ako predchádzajúce porovnávacie obdobie na všetkých klimatických staniciach. K výraznejšiemu ochladeniu došlo až okolo 22.11., čo súvisí aj s druhým „kritickým“ dňom novembrových pranostík, s Katarínou: „*Svätá Katarína prichádza v bielom oblečená*“ alebo „*Na svätú Katarínu schováme sa pod perinu.*“

Rok 2011 bol z hľadiska porovnania priemerných denných teplôt výnimočný. Vzhľadom na to, že takmer vôbec nepršalo, a v druhej polovici mesiaca sa vyskytovalo inverzné počasie, pri ktorom teplota prudko poklesla, bol tento rok chladnejší ako spracované obdobie 2000 až 2009. K výraznejšiemu ochladeniu došlo už okolo 5. až 8.11., čo súvisí s novembrovými pranostikami: „*Aký deň na svätého Martina, taká bude aj zima*“ alebo „*Martin a Katarína na ľade, potom Vianoce na blate.*“ K významnejšiemu otepleniu došlo koncom mesiaca, ktoré sa spája s ďalším „kritickým“ dňom novembrových pranostík, a to so Svätým Ondrejom. „*Na svätého Ondreja ešte sa nám ohreje, ale na svätého Mikuláša už je zima celá naša*“ alebo „*Ondrejov sneh zostane ležať sto dní.*“